

15.4.15 KUVATAIDE

”Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaita ohjataan syventämään omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin sekä asettamaan määrätietoisia tavoitteita toiminnalleen. Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden kuvallisen tuottamisen taitoja sekä kannustetaan häntä toimimaan erilaisissa visuaalisissa ympäristöissä. Oppilaita harjaannutetaan tutkimaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä sekä käyttämään niitä osallistumisen ja vaikuttamisen muotoina. Opetuksessa kehitetään yhdessä toimimisen taitoja sekä rakennetaan yhteyksiä ajankohtaisiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin toimintatapoihin ja ilmiöihin. Opetus harjaannuttaa hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa ja verkkoympäristöjä luovasti, kriittisesti ja vastuullisesti. Oppilaille tarjotaan riittäviä edellytyksiä perusopetuksen jälkeisille opinnoille sekä huomioidaan työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia yleisiä valmiuksia.

Kuvataiteen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7–9

Kuvataiteen opetuksen tavoitteita lähestytään omia kuvakulttuureja, ympäristön kuvakulttuureja ja taiteen maailmoja tutkimalla. Sisältöalueet ovat toisiaan täydentäviä ja opetuksessa tarkastellaan myös niiden välisiä yhteyksiä. Sisältöjen valinnan lähtökohtia ovat oppilaille merkitykselliset taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin teokset, tuotteet ja ilmiöt. Sisällöt rakentavat yhteyksiä oppilaille tuttujen ja heille uusien kuvakulttuurien välille. Oppilaita kannustetaan ottamaan osaa opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen, työskentelymenetelmien ja välineiden valintaan. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia.

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Opetuksen sisältöjä valitaan myös oppilaiden omia kuvakulttuureja uudistavista ilmiöistä. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Sisältöjen valinnoilla kehitetään oppilaan tietoisuutta erilaisia ympäristöjä ja medioita koskevista laajemmista kysymyksistä. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään erilaisten ympäristöjen ja medioiden merkitystä sekä oppilaiden elinpiirin että globaalin maailman näkökulmista.

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä. Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsitteisiin ja taiteen ilmiöihin tarkastelemalla niitä taiteilijan ja vastaanottajan sekä taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään kulttuurisen moninaisuuden vaikutuksia sekä taiteen tuottamiseen että tulkintaan yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista.” (OPS 2014, 426–427.)

KUVATAIDE 7.Ik

Kuvataiteen tavoitteet, tavoitetarkennukset, sisältötarkennukset paikallisine painotuksineen ja laaja-alainen osaaminen

Tavoitteiden rakenne: **opettajan toiminta** + **oppilaan toiminta** + **asiat tai ilmiöt, joiden parissa työskennellään**

Opetuksen tavoitteet		Tavoitetarkennukset	Sisältötarkennukset ja paikalliset painotukset	Laaja-alainen osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu	T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen	Omat kuvakulttuurit (S1) <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. Ympäristön kuvakulttuurit (S2) <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. Taiteen maailmat (S3) <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat osallistuvat opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen valintaan (traditiot ja niiden uudistaminen). - Mahdolliset monialaiset oppimiskokemukset yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. taiteilijavierailut, projektit, näyttelyt, museot, kulttuurikohteet, kuvataiteen harrastusmahdollisuudet ja ammatit). - Omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. - Monipuolinen välineiden, materiaalien, teknologioiden ja ilmaisun keinojen käyttö. 	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva ja kokeileva toiminta (ilmiökeskeinen työskentely) - Onnistumisen kokemukset, taide-elämykset - Osallistuminen ja vaikuttaminen (työskentely yksin ja ryhmässä) - Oman työskentelyn ja oppimisen arviointi ja kehittäminen Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö sekä työvälineistä ja ympäristöstä huolehtiminen - Ajankäytönhallinta (pitkäjänteinen työskentely) Monilukutaito (L4) <ul style="list-style-type: none"> - Visuaalisuuden, tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen (moniaistinen havainnointi, kuvallinen ajattelu) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) <ul style="list-style-type: none"> - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku - Tieto- ja viestintäteknologian sekä verkkoympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö
	T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	Omat kuvakulttuurit (S1) <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat osallistuvat opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen valintaan (traditiot ja niiden uudistaminen). 	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) <ul style="list-style-type: none"> - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen - Työskentelyprosessin taltioiminen - Itsearviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen

		<p>taiteellisen työskentelyn lähtökohtana.</p> <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään Taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mahdolliset monialaiset oppimiskokemukset yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. taiteilijavierailut, projektit, näyttelyt, museot, kulttuurikohteet, kuvataiteen harrastusmahdollisuudet ja ammatit). - Omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. 	<ul style="list-style-type: none"> - Perustellaan omia taidemielityksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visuaalisuuden, tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen (moniaistinen havainnointi, kuvallinen ajattelu) <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tieto- ja viestintäteknologian sekä verkkoympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku - Vuorovaikutus ja vastuullisuus mediassa <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuun kantaminen työprosessista - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja yrittävä asenne - Pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely - Itsenäinen ja ryhmätyöskentely
	<p>T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat osallistuvat opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen valintaan (traditiot ja niiden uudistaminen). - Mahdolliset monialaiset oppimiskokemukset yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. yhteistyö käsityön opetuksen kanssa, taiteilijavierailut, projektit, näyttelyt, museot, kulttuurikohteet, kuvataiteen harrastusmahdollisuudet ja ammatit). 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva, keksivä, kokeileva toiminta (erilaiset materiaalit ja työskentelytavat) - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin - Työskentelyprosessin taltioiminen - Itse- ja ryhmäarviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö - Työvälineistä ja ympäristöstä huolehtiminen - Ajankäytönhallinta (pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely) <p>Monilukutaito (L4)</p>

		<p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. - Monipuolinen välineiden, materiaalien, teknologioiden ja ilmaisun keinojen käyttö, esim. piirustus, maalaus, grafiikka, muotoilu, media ja kuvaviestintä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luovan prosessin hallinta (erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä ja valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja) <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tieto- ja viestintäteknologian sekä verkkoympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku - Vuorovaikutus ja vastuullisuus mediassa
Kuvallinen tuottaminen	<p>T4 ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi. - Materiaalien ja valmistustekniikoiden kokeilu, valinta ja yhdistäminen. - Suomen kuvataiteen kultakauden merkkiteokset. - Ilmiökeskeinen työskentely, mahdollinen yhteistyö muun opetuksen (esim. käsityö) ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. - Verkko työkalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa - Piirustus: luonnostelu, piste, viiva, pinta, sommittelu, valööri, varjostus, harmaa-asteikko, croquis, sekatekniikat, havaintoon pohjautuva piirtäminen (asetelma), erilaiset piirtimet, 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva, keksivä, kokeileva toiminta (erilaiset materiaalit ja työskentelytavat) - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin - Työskentelyprosessin taltioiminen - Itse- ja ryhmäarviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö - Työvälineistä ja ympäristöstä huolehtiminen - Ajankäytönhallinta (pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely) <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tieto- ja viestintäteknologian sekä verkkoympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku - Vuorovaikutus ja vastuullisuus mediassa <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuun kantaminen työprosessista - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja yrittävä asenne - Pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely - Itsenäinen ja ryhmätyöskentely

			<p>esim. lyijykynä, kuivapastelli, muste, akvarellikynä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maalaus: värioppi, erilaiset maalaustekniikat, sekatekniikat (esim. kollaasi), havaintoon pohjautuva maalaaminen (asetelma), vapaita värisommitelmia, esim. akvarelliliitu, guassi, peiteväri, akryyliväri - Grafiikka: kohopaino (linopiirros), erilaiset paperit, yksi- ja moniväri vedokset, taidegrafiikan merkitseminen. - Muotoilu: esim. esineiden tarkastelua, suunnittelua ja valmistamista (esim. yhteistyö käsityön opetuksen kanssa), erilaisia pinnankäsittelytapoja, kohottaminen, kaivertaminen, pinnan rakenne, mahd. pienoismallit. - Media ja kuvaviestintä: Digitaalinen kuva (esim. traileri, elokuva.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Oman ja toisten tekemän työn arvostaminen
<p>T5 ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi. - Perustellaan omia taidemieltymyksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä. - Perustellaan omia taidemieltymyksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä. - Materiaalien ja valmistustekniikoiden 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uteliaisuus tutkia erilaisia kuvataiteen suuntauksia ja kokeilla erilaisia kuvan tekemisen tapoja (ilmiökeskeinen työskentely) - Onnistumisen kokemukset, taide-elämykset - Osallistuminen ja vaikuttaminen (työskentely yksin ja ryhmässä) - Oman työskentelyn ja oppimisen arviointi ja kehittäminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva, keksivä, kokeileva toiminta (erilaiset materiaalit ja työskentelytavat) 	

		<ul style="list-style-type: none"> - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - kokeilu, valinta ja yhdistäminen. - Suomen kuvataiteen kultakauden merkkiteokset. - Ilmiökeskeinen työskentely, mahdollinen yhteistyö muun opetuksen (esim. käsityö) ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. - Verkkotyökalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin ja tuotosten tulkitseminen - Työskentelyprosessin dokumentointi - Itse- ja ryhmäarviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö - Työvälineistä ja ympäristöstä huolehtiminen - Ajankäytönhallinta (pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely) - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja yrittävä asenne <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tieto- ja viestintäteknologian sekä verkkoympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku
	<p>T6 ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttämään kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Materiaalien ja valmistustekniikoiden kokeilu, valinta ja yhdistäminen. - Ilmiökeskeinen työskentely, mahdollinen yhteistyö muun opetuksen (esim. käsityö) ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. - Verkkotyökalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uteliasuus tutkia erilaisia kuvataiteen suuntauksia ja kokeilla erilaisia kuvan tekemisen tapoja (ilmiökeskeinen työskentely) - Onnistumisen kokemukset, taide-elämykset - Osallistuminen ja vaikuttaminen (työskentely yksin ja ryhmässä) - Oman työskentelyn ja oppimisen arviointi ja kehittäminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva, keksivä, kokeileva toiminta (erilaiset materiaalit ja työskentelytavat) - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin ja tuotosten tulkitseminen - Työskentelyprosessin dokumentointi - Itse- ja ryhmäarviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan näyttelyihin, museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin. - Tarkastellaan kuvataiteen harrasmahdollisuuksia paikkakunnalla sekä taideammatteja. - Omat taidenäyttelyt. 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visuaalisuuden, tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen (moniaistinen havainnointi, kuvallinen ajattelu) - Taiteen, kuvaviestinnän ja ympäristön tarkasteleminen ja arvioiminen esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pitkäjänteinen työskentely ja ajankäytön hallinta - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin - Materiaalien kierrättäminen ja järkevä käyttö
Visuaalisen kulttuurin tulkinta	<p>T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi Perustellaan omia taidemieltymyksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä. - Verkkotyökalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa. - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan näyttelyihin, museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin. - Tarkastellaan kuvataiteen harrasmahdollisuuksia paikkakunnalla sekä taideammatteja. - Omat taidenäyttelyt 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uteliaisuus tutkia erilaisia kuvataiteen suuntauksia ja kokeilla erilaisia kuvan tekemisen tapoja (ilmiökeskeinen työskentely) - Oman työskentelyn ja oppimisen arviointi ja kehittäminen - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö (taiteellinen oppiminen) <p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visuaalisuuden, tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen (moniaistinen havainnointi, kuvallinen ajattelu) - Taiteen, kuvaviestinnän ja ympäristön tarkasteleminen ja arvioiminen esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta <p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tieto- ja viestintäteknologian sekä verkkoympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku - Vuorovaikutus ja vastuullisuus mediassa

		<ul style="list-style-type: none"> - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 		<p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuun kantaminen työprosessista - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja yrittävä asenne - Pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely - Itsenäinen ja ryhmätyöskentely - Oman ja toisten tekemän työn arvostaminen
<p>T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtimaan historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi. - Keskustellaan omista ja toisten tekemistä kuvista, perustellaan omia taidemielityksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä. - Ilmiökeskeinen työskentely, mahdollinen yhteistyö muun opetuksen (esim. käsityö) ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. - Verkko-työkalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa. - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan näyttelyihin, museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin. - Tarkastellaan kuvataiteen harrasmahdollisuuksia paikkakunnalla sekä taideammattaja. - Omat taidenäyttelyt. 	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin ja tuotosten tulkitseminen - Työskentelyprosessin dokumentointi - Itse- ja ryhmäarviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luovuus ja suunnitteluosaaminen (opittujen tietojen ja taitojen käyttö arjessa) - Eettinen, tiedostava, osallistuva, osaava ja yritteliäs kansalainen (kestävä elämäntapa ja kehitys) <p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuun kantaminen työprosessista - Itsenäinen ja ryhmätyöskentely - Oman ja toisten tekemän työn arvostaminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pitkäjänteinen työskentely ja ajankäytön hallinta - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen - Taiteen, kuvaviestinnän ja ympäristön tarkasteleminen ja arvioiminen esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen 	

	<p>T9 innostaa oppilasta kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Omat kuvakulttuurit (S1) - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi. - Materiaalien ja valmistustekniikoiden kokeilu, valinta ja yhdistäminen. - Verkko työkalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa. - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö (taiteellinen oppiminen). - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan näyttelyihin, museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin. - Tarkastellaan kuvataiteen harrasmahdollisuuksia paikkakunnalla sekä taideammatteja. 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uteliaisuus tutkia erilaisia kuvataiteen suuntauksia ja kokeilla erilaisia kuvan tekemisen tapoja (taide-elämykset) - Oman työskentelyn ja oppimisen arviointi ja kehittäminen <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva, keksivä, kokeileva toiminta (erilaiset materiaalit ja työskentelytavat) - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin ja tuotosten tulkitseminen - Työskentelyprosessin dokumentointi - Itse- ja ryhmäarviointi <p>Tieto- ja viestintä teknologinen osaaminen (L5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tieto- ja viestintä teknologian sekä verkko ympäristön luova, kriittinen ja vastuullinen käyttö - Digitaalisen kuvan tuottaminen ja käyttäminen - Tiedonhaku - Vuorovaikutus ja vastuullisuus mediassa <p>Työelämä taidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pitkäjänteinen ja tavoitteellinen työskentely - Itsenäinen ja ryhmätyöskentely - Oman ja toisten tekemän työn arvostaminen
<p>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen</p>	<p>T10 ohjata oppilasta keskustelemaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja 	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi Perustellaan omia taidemieltymyksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä. - Ilmiökeskeinen työskentely, mahdollinen yhteistyö muun opetuksen (esim. käsityö) ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. 	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö sekä työvälineistä ja ympäristöstä huolehtiminen - Luovuus ja suunnitteluosaaminen (opittujen tietojen ja taitojen käyttö arjessa) - Eettinen, tiedostava, osallistuva, osaava ja yritteliäs kansalainen (kestävä elämäntapa ja kehitys) <p>Monilukutaito (L4)</p>

		<p>luonnonympäristöstä sekä mediasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verkkotyökalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa. - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan näyttelyihin, museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin. - Tarkastellaan kuvataiteen harrasmahdollisuuksia paikkakunnalla sekä taideammatteja. - Omat taidenäyttelyt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Visuaalisuuden, tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen - Taiteen, kuvaviestinnän ja ympäristön tarkasteleminen ja arvioiminen esteettisestä, ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta <p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastuun kantaminen työprosessista - Itsenäinen ja ryhmätyöskentely - Oman ja toisten tekemän työn arvostaminen <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen (taiteen tavat käsitellä elämän erilaisia ilmiöitä) - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö - Työvälineistä- ja ympäristöstä huolehtiminen - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen
<p>T11 kannustaa oppilasta ottamaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan</p>	<p>Omat kuvakulttuurit (S1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytetään oppilaiden omia ja toisten tekemiä kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Ympäristön kuvakulttuurit (S2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valitaan opetuksen sisältöjä rakennetuista ja luonnonympäristöstä sekä mediasta. - Käytetään ympäristön kuvakulttuureja oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. <p>Taiteen maailmat (S3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ryhmä- ja/tai itsenäinen ideointi, tuottaminen ja arviointi Materiaalien ja valmistustekniikoiden kokeilu, valinta ja yhdistäminen. - Perustellaan omia taidemieltymyksiä, käytetään kuvataiteen peruskäsitteitä - Ilmiökeskeinen työskentely, mahdollinen yhteistyö muun opetuksen (esim. käsityö) ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. - Verkkotyökalujen (oppimisalusta, oppimisympäristöt, mahdolliset suunnitteluohjelmat) sekä 	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uteliaisuus tutkia erilaisia kuvataiteen suuntauksia ja kokeilla erilaisia kuvan tekemisen tapoja - Osallistuminen ja vaikuttaminen (työskentely yksin ja ryhmässä) - Oman työskentelyn ja oppimisen arviointi ja kehittäminen - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö (taiteellinen oppiminen) <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkiva, keksivä, kokeileva toiminta (erilaiset materiaalit ja työskentelytavat) - Omien ajatusten ja tunteiden ilmaiseminen kuvataiteen keinoin ja tuotosten tulkitseminen - Työskentelyprosessin dokumentointi - Itse- ja ryhmäarviointi - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen 	

		<ul style="list-style-type: none"> - Tarkastellaan eri aikoina ja erilaisissa kulttuureissa tuotettua taidetta. - Käytetään taideteoksia oman taiteellisen työskentelyn lähtökohtana. 	<p>kameran ja puhelimen käyttö luovan prosessin eri vaiheissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutustutaan mahdollisuuksien mukaan näyttelyihin, museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin. - Tarkastellaan kuvataiteen harrasmahdollisuuksia paikkakunnalla sekä taideammatteja. - Omat taidenäyttelyt. 	<p>Monilukutaito (L4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visuaalisuuden, tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat - Taiteen, kuvaviestinnän ja ympäristön tarkasteleminen ja arvioiminen esteettisestä, ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta <p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvien tuottaminen ja tulkitseminen (taiteen tavat käsitellä elämän erilaisia ilmiöitä) - Materiaalien ja tekniikoiden turvallinen ja taloudellinen käyttö - Työvälineistä- ja ympäristöstä huolehtiminen - Uteliaisuus tutkia erilaisia kuvataiteen suuntauksia ja kokeilla erilaisia kuvan tekemisen tapoja - Eri kulttuurien taiteen, oman ja toisten tekemän työn arvostaminen - Pitkäjänteinen työskentely ja ajankäytön hallinta
--	--	---	--	---

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7–9

”Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 7-9 tuetaan tutkivaa ja ilmiökeskeistä työskentelyä taiteen traditioita ja aikalaistaiteen toimintatapoja hyödyntämällä. Opetuksessa luodaan mahdollisuuksia verkko- ja mediaympäristöjen monipuoliselle käytölle, taiteidenvälisille ja koulun ulkopuolisille projekteille sekä globaalien kysymysten käsittelylle.” (OPS 2014, 427–428.)

Kuvataiteen opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä ja työtapoja. Yllä on kuvattu kuvataiteen oppimisympäristöjen ja työtapojen mahdollisuudet kuvataiteen tietojen ja -taitojen opettamisessa ja oppimisessa. Korostetusti voidaan nostaa esiin tutkiva ja ilmiökeskeinen työskentelytapa.

Ohjaus, tuki ja eriyttäminen kuvataiteessa vuosiluokilla 7–9

”Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia. Vuosiluokilla 7-9 tavoitteena on vahvistaa oppilaan osaamista kuvataiteessa perusopetuksen jälkeisiin opintoihin valmistavasta näkökulmasta.” (OPS 2014, 428.)

Kuvataiteen oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden motivaation, oman toiminnan ohjauksen ja itseohjautuvuuden lisääminen. Eriyttämisen lähtökohtana ovat oppilaiden osaamistason mukaiset työtehtävät ja joustavat opetusjärjestelyt. Työskentelyssä voidaan hyödyntää vertaisohjaamista. Ohjaamisella, eriyttämisellä ja tuella pyritään parantamaan oppimista ja oppimisen syventymistä, kohottaa oppilaan itsetuntoa ja itseluottamusta. Tutkiva lähestymistapa auttaa oivaltamaan syy-yhteyksiä. Tämän oppimisprosessin aikana vastuu, itsenäisyys ja luovuus lisääntyvät

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 7–9

Oppimisen ja osaamisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Formatiivisella ja summatiivisella arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilaita ohjataan arvioinnilla omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppimisen ja osaamisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltyihin taideoppimisen ulottuvuuksiin. Itsearviointitaitoja ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja kehitetään osana formatiivista arviointia. Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona kuvataiteen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena vuosiluokilla 7, 8 tai 9 paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyn ja kuvatun tuntijaon mukaisesti. Päättöarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut

kuvataiteen oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt kuvataiteen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päätösarvosana on kuvataiteen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan kuvataiteen oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päätösarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy kuvataiteen oppimäärän päätösarviointiin ja siitä muodostettavaan päätösarvosanaan.

Tavoitteet	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu							
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämällä monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä	S1, S2, S3	Oppilas oppii havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria.	Taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin havainnoiminen.	Oppilas tekee havaintoja yksilöllisesti ohjeistettuna.	Oppilas käyttää joitakin kuvallisen tuottamisen menetelmiä tehdessään havaintoja.	Oppilas käyttää useita kuvallisen tuottamisen menetelmiä ja eri aisteja tehdessään havaintoja.	Oppilas käyttää kuvallisen tuottamisen menetelmiä tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti tehdessään havaintoja.
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään	S1, S2, S3	Oppilas oppii keskustelemaan havainnoista ja ajatuksista perustellen näkemyksiään.	Havaintojen ja ajatusten sanallinen pohdinta	Oppilas sanallistaa suullisesti tai kirjallisesti opettajalle jonkin havaintonsa.	Oppilas tuo joitakin havaintojaan ja ajatuksiaan yhteiseen keskusteluun.	Oppilas osallistuu oma-aloitteisesti keskusteluihin ja perustelee ajatuksiaan.	Oppilas osallistuu keskusteluihin näkemyksiään selkeästi perustellen ja muiden puheenvuoroja rakentavasti tulkiten.
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti	S1, S2, S3	Oppilas oppii ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan käyttämällä erilaisia kuvallisen ilmaisun tapoja.	Havaintojen ja ajatusten kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas ilmaisee konkreettisesti ohjattuna joitakin havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti.	Oppilas ilmaisee havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti. Oppilas käyttää kuvailmaisussaan	Oppilas ilmaisee havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti. Oppilas käyttää kuvailmaisussaan	Oppilas syventää havaintojensa ja ajatustensa ilmaisemista kuvallisesti.

erilaisia välineitä ja tiedon tuottamisen tapoja käyttäen eri ympäristöissä					myös jotakin muuta tiedon tuottamisen tapaa.	myös muita tiedon tuottamisen tapoja.	Oppilas käyttää kuvailmaisussa an monipuolisesti muita tiedon tuottamisen tapoja.
Kuvallinen tuottaminen							
T4 ohjata oppilasta soveltamaan erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvallisen tuottamisen taitojaan.	S1, S2, S3	Oppilas oppii syventämään kuvailmaisun taitojaan.	Kuvailmaisun taitojen syventäminen	Oppilas kokeile jonkin materiaalin tai tekniikan käyttöä.	Oppilas harjoittelee erilaisia kuvailmaisun keinoja ja käyttää niistä joitakin tavoitteellisesti.	Oppilas käyttää tavoitteellisesti erilaisia kuvailmaisun keinoja.	Oppilas soveltaa tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisia kuvailmaisun keinoja.
T5 ohjata oppilasta tutkivaan lähestymistapaan itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä	S1, S2, S3	Oppilas oppii käyttämään tutkivaa lähestymistapaa ja kehittämään ongelmanratkaisutaitojaan.	Tutkivan lähestymistavan ja ongelmanratkaisutaitojen käyttäminen	Oppilas harjoittelee ohjatusti tutkivaa lähestymistapaa työskentelyssään.	Oppilas harjoittelee tutkivaa lähestymistapaa yksin tai ryhmässä työskennellessään.	Oppilas käyttää tutkivaa lähestymistapaa yksin tai ryhmässä työskennellessään.	Oppilas käyttää tavoitteellisesti tutkivaa lähestymistapaa yksin ja yhteistoiminnallisesti työskennellessään.
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen	S1, S2, S3	Oppilas oppii ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja.	Kuvallisen tuottamisen avulla vaikuttaminen	Oppilas tunnistaa ja kokeilee kuvallisen viestinnän mahdollisuuksia.	Oppilas käyttää joitakin kuvallisen viestinnän keinoja ilmaisessaan mielipiteitään.	Oppilas ilmaisee mielipiteitään itselleen merkityksellisistä asioista kuvallisen viestinnän keinoin.	Oppilas osallistuu ja vaikuttaa ympäristöön soveltamalla kuvallisen viestinnän keinoja.

keinoja omissa kuvissaan							
Visuaalisen kulttuurin tulkinta							
T7 ohjata oppilasta soveltamaan kuvallisia, sanallisia ja muita kuvatulkinna menetelmiä	S1, S2, S3	Oppilas oppii käyttämään erilaisia kuvatulkinna menetelmiä	Kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen	Oppilas kokeilee ohjatusti jotakin kuvatulkinna menetelmää.	Oppilas harjoittelee kuvatulkinna menetelmiä ja käyttää niistä joitakin.	Oppilas käyttää erilaisia kuvatulkinna menetelmiä.	Oppilas soveltaa monipuolisesti erilaisia kuvatulkinna menetelmiä.
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista	S1, S2, S3	Oppilas oppii tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin erilaisia merkityksiä	Visuaalisen kulttuurin merkityksen tarkasteleminen	Oppilas tunnistaa ja nimeää jonkin visuaalisen kulttuurin merkityksen.	Oppilas tarkastelee joitakin visuaalisen kulttuurin merkityksiä sekä tutustuu niistä käytävään keskusteluun.	Oppilas osallistuu tulkinnoillaan keskusteluun taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksestä.	Oppilas perustelee näkemyksiään visuaalisen kulttuurin merkityksestä.
T9 innostaa oppilasta soveltamaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja kuvallisessa tuottamisessaan	S1, S2, S3	Oppilas oppii tuntemaan ja soveltamaan kulttuurisia kuvailmaisun tapoja	Kulttuuristen kuvailmaisun tapojen tuntemus ja soveltaminen	Oppilas kokeilee ohjatusti jotakin tiettyä kulttuurista kuvailmaisun tapaa.	Oppilas tutustuu ohjatusti kulttuurisiin kuvailmaisun tapoihin ja käyttää niitä kuvallisessa tuottamisessaan.	Oppilas kehittää kulttuuristen kuvailmaisun tapojen tuntemustaan soveltamalla niitä kuvallisessa tuottamisessaan.	Oppilas kehittää kulttuuristen kuvailmaisun tapojen tuntemustaan soveltamalla niitä kuvallisessa tuottamisessa ja perustelemalla ratkaisujaan.

Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen

T10 ohjata oppilasta ottamaan kantaa taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	S1, S2, S3	Oppilas oppii esittämään näkemyksiään visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista	Kannan ottaminen visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin	Oppilas tunnistaa ja nimeää jonkin visuaalisessa kulttuurissa ilmenevän arvon.	Oppilas nimeää ja pohtii visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja.	Oppilas ottaa kantaa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja koskevaan keskusteluun.	Oppilas osallistuu visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja koskevaan keskusteluun ja perustelee näkemyksiään.
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurisen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	S1, S2, S3	Oppilas oppii tarkastelemaan kulttuurista moninaisuutta ja kestävä kehitystä sekä vaikuttamaan kuvien avulla.	Omien arvojen kuvallinen ilmaiseminen	Oppilas ottaa kuvailmaisussaan huomioon jonkin kulttuurisen moninaisuuden tai kestävä kehityksen näkökulman.	Oppilas ottaa kuvailmaisussaan huomioon erilaisia kulttuurisen moninaisuuden ja kestävä kehityksen näkökulmia.	Oppilas tarkastelee kuvailmaisussaan kulttuurista moninaisuutta ja kestävä kehitystä sekä tunnistaa kuvilla vaikuttamisen mahdollisuuksia.	Oppilas esittää näkemyksiään kulttuurisen moninaisuuden ja kestävä kehityksen kysymyksistä sekä vaikuttaa kuvien avulla.

Kuvataiteessa arviointi kohdistuu visuaaliseen havaitsemiseen ja ajatteluun, kuvalliseen tuottamiseen, visuaalisen kulttuurin tulkintaan sekä esteettiseen, ekologiseen ja eettiseen arvottamiseen. Arviointi on luonteeltaan monimuotoista, jatkuvaa, säännöllistä, ohjaavaa ja kannustavaa. Opettajan palautteen ohella merkityksellisiä ovat sekä itsearviointi, vertaisarviointi että ryhmäarviointi.